

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets formål og baggrund

1.1. Formålet med lovforslaget

Formålet med lovforslaget er at forbyde de såkaldte »pyramidespil«.

Der sigtes herved til pyramidisk opbyggede arrangementer, hvor der sker en omfordeling af værdier inden for pyramiden. Ved sådanne spil kan bagmændene tjene meget store beløb ved at udnytte ofte uerfarne og letsindige unge mennesker, der ved udsigten til en hurtig gevinst - men uden at være tilstrækkeligt opmærksom på risikoen for tab - lader sig lokke til at satse store beløb. Hvervningen af deltagere, der således skyder penge i spillet, kan ske i forbindelse med en pågående markedsføring, der sætter de pågældende under et betydeligt pres for at deltage og for efterfølgende at hverve nye deltagere.

Arrangementer af denne art, der bortset fra omfordelingen af værdier er uden reelt indhold, tjener ikke noget anerkendelsesværdigt formål. Spillene må karakteriseres som en skadelig virksomhed, og de bør derfor efter Justitsministeriets opfattelse forbydes.

1.2. Pyramidespil

Pyramidespil er ikke spil i traditionel forstand, idet muligheden for gevinst hverken beror på tilfældigheder eller på deltagernes dygtighed, men derimod på antallet af deltagere, som efterhånden indtræder i pyramiden. Begrebet »pyramidespil« er imidlertid almindeligt brugt om de arrangementer, som ønskes omfattet af lovforslaget, og udtrykket er derfor bibeholdt i lovforslaget.

Pyramidespil dækker over en række forskellige konstruktioner, herunder traditionelle kædebreve, der grundlæggende er kendetegnet ved, at deltagerne indgår i et pyramidisk opbygget arrangement. Pyramidestrukturen indebærer, at en initiativtager (pyramidens top) skaber kontakt til deltagere (pyramidens 1. led), som hver især skaber kontakt til yderligere deltagere (pyramidens 2. led) og så fremdeles. Strukturen kan

opbygges på forskellige måder, f.eks. kan der være tale om, at nogle deltagere eller led i pyramiden kun hverver én ny deltager. Grundlaget for initiativtagerens og deltagernes indtjening skabes imidlertid ved, at i hvert fald nogle af deltagerne skaber kontakt til mere end én ny deltager. På denne måde vokser pyramiden og vil - såfremt kæden ikke brydes - efterhånden kunne komme til at omfatte et meget stort antal deltagere.

Pyramidespil er herudover kendetegnet ved, at der forudses indskud af kapital, som bevæger sig fra bunden af pyramiden mod toppen. Der sker ingen, eller kun en mindre betydningsfuld omsætning af varer, andre formuegoder eller arbejds- og tjenesteydelser. Den reelle omsætning består i salg af »forhandlerretigheder« og fordeling af »medlemsbonus«.

Formålet med arrangementet er at opnå en økonomisk gevinst for deltagerne ved hvervning af yderligere medlemmer. Oftest sker der således ingen værditilvækst som følge af deltagernes aktiviteter, men alene en omfordeling af kapital internt i pyramiden. Fordelingen kan ske ved, at deltagerne sender beløb direkte mellem hinanden (decentral udbyttefordeling) eller ved, at midler sendes via ledelsen i organisationen til deltagere (central udbyttefordeling).

Arrangementet kan i princippet fortsætte i det uendelige. Imidlertid vil der som følge af deltagermultiplikationen i pyramiden i løbet af kort tid kunne opstå rekrutteringsproblemer og dermed risiko for tab i det senest hvervede led. I praksis sker der således det, at arrangementerne hurtigt »udtørrer« med den konsekvens, at deltagere i det senest hvervede led mister deres indskud af ofte meget store beløb.

1.3. Historisk baggrund

Pyramidisk opbyggede arrangementer har været kendt i en lang årrække.

I flere tilfælde er kædebrevsarrangementer af domstolene blevet anset for en overtrædelse af indsamlingsloven.

Indsamlingsloven fra 1934 indeholdt med nogle få undtagelser et forbud mod offentlig indsamling uden Justitsministeriets tilladelse. Ved en gennemgribende